

# REISVERSLAG

## OEKRAINEREIS FEBRUARI 2015



### Waar gaat het heen?

Oekraïne is in oorlog. En al wordt de strijd tot nog toe alleen in het oosten gestreden, heel het land lijdt er zwaar onder. Soldaten uit heel het land, ook uit het westen, waar wij waren, vechten, worden gewond of sneuvelen bij tientallen. De valuta, de Grivna, daalt snel in waarde. In de week dat wij er waren ging de prijs van de Euro van 27,5 Grivna naar 31,5 Grivna. Terwijl een jaar geleden de waarde nog 10 Grivna was. Door deze waardedaling zijn alle buitenlandse producten onbetaalbaar geworden en de prijzen van dagelijkse producten zijn verdubbeld. Het positieve is dat de maandelijkse bijdrage van 25 Euro van de sponsors nu al meer dan 700 Grivna waard is.

### Geen vuiltje aan de lucht?

We maakten deze reis met z'n zessen; Evert en Tineke van Balen, Chris en Liza en Ria en Wim Verwoerd. Twee busjes waren volgeladen met o.a. zeven matrassen, een hoog-laag bed, een rolstoel, een bad-postoel, twee kinderfietsen, veel pakketten van de sponsorgezinnen, tweedehands kleding en schoenen enz.

Voor elk gezin dat we zouden bezoeken hadden we een prachtige jute boodschappentas bij ons die we



De grivna daalt schrikbarend snel in waarde

### Grote angst

De mensen, niet alleen de Joodse mensen, leven in grote bezorgdheid en zelfs angst: "Waar gaat dit heen?" Onze conclusie is, na een bijna een week in het land geweest te zijn: "Laten we doen wat we doen kunnen, om zoveel mogelijk Joodse

mensen en vluchtelingen te helpen, te bemoedigen en te stimuleren Aliya te maken. Laten we bidden dat de documenten, die sommigen missen, toch gevonden zullen worden. Maar laten we ook bidden dat wij Gods stem verstaan hoe laat het is op de klok m.b.t. de grote Exodus."



De busjes waren goed volgeladen



Vadim en Gobika, we konden bij hen mooie matrassen achterlaten



Hier en daar nog wat sneeuw in de Karpaten



Het sponsorgezin van Evert en Tineke

zouden vullen met kaas, een handdoek, een fles shampoo, een doos bonbons, chocolade, stroopwafels, zeep en een boek of Bijbel. We hadden een voorspoedige heenreis en grensovergang. Het weer was perfect: de hele week een strak blauwe lucht, 's nachts vroom het 4 á 5 graden en overdag was het ongeveer 4 á 5 graden boven nul. Het weer trok zich niets aan van de oorlog en het land lag er daardoor heel liefelijk bij. Geen vuiltje aan de lucht? De werkelijkheid is dus wel anders. Het land wordt geschud, christenen en Joden worden beproefd.

### Schuilkelders

We kwamen 's avonds rond negen uur in Uzgorod aan, daar was het echter al tien uur. Helaas lag Gobica daarom al op bed. Voor Vadiem en Mirosha, bij wie het Joodse gehandicapte meisje Gobica een lief en zorgzaam tehuis heeft, hadden we twee heel goede dikke matrassen bij ons. Zij konden deze verwisselen met hun oude tweepersoons matras, waar de ijzeren veren doorheen kwamen. Beiden verzekerden ons later dat ze nu heerlijk slapen. Mirosha had trouwens heel goed nieuws met betrekking tot haar ouderlijke familie, het gezin Revta, het baptistengezin in de Karpaten, waarvan vader Vanya Joods is: "Zij zijn bezig om de papieren in orde te maken. Zelfs mijn moeder, Maria, wil nu ook graag, zij maakt zich heel erg bezorgd. Van de regering zijn ze in de Karpaten geweest om de kelders van de huizen te bekijken. Deze willen zij in geval van oorlog als schuilkelders inrichten. Vika mijn zus hoopt in ieder geval dit jaar, via een programma, naar Israël te gaan." Zij gaat het land verkennen.

### Naam veranderd

Een probleem bij het in orde maken van de documenten is dat achternaam veranderd is. Mirosha vertelde dat haar oma de naam Rotman in Revta had veranderd: "Toen opa, de vader van papa, stierf, was zijn achtergebleven vrouw bang dat haar kinderen in de toekomst hetzelfde zou overkomen als andere familieleden met de naam Rotman, die in het concentratiekamp waren omgekomen. Daarom veranderde zij de naam in Revta. Er is een ticket gevonden waarop de naam Rotman is doorgestreept en veranderd in Revta. Dat is voldoende bewijs. Ze zijn door het zoeken naar documenten er ook achter gekomen dat opa eerder



We bezochten deze reis de provincie Transkarpatië



## PROJECTEN OP ONZE WEBSITE

Bij onze bezoeken aan Oekraïne worden we vaak geconfronteerd met nieuwe noden. De afgelopen reizen kregen we veel te horen dat mensen bang zijn voor de toekomst. Daarnaast hebben ze zorgen omdat ze niet meer voldoende geld hebben om voedsel en medicijnen te kopen of om de vaste lasten te betalen. Ook zijn er nog andere noden, waarover u kunt lezen op onze website. U kunt een gift overmaken op: NL54 RABO 0362 4394 86 t.n.v. Stichting Roechama.

*getrouwd is geweest en dat er uit dat eerste huwelijk nog twee zussen zijn, half zussen dus van papa. Zij leven in Israël."*

### Eén miljoen vluchtelingen

Maandagmorgen vertrokken we naar Moekatsjevo, waar we Ira en Galina in hun kantoor van Chesed ontmoetten. Ira, altijd vol goede moed en vol ijver, zag er nu slecht uit. Desgevraagd antwoordde ze: "Ik slaap heel slecht door de situatie in het land. Ik heb mijn zoon Sasja uit Moskou al in drie jaar niet gezien. Wanneer hij hierheen zou komen, wordt hij gelijk opgepakt om in het leger te dienen." We merkten dat de oorlog iedereen bezig houdt. Ira schetste de uitzichtloze situatie waarin veel mensen zitten: "Vroeger hielpen we oude mensen van 70 en 80 jaar, nu zijn het veel jonge mensen, die door de stress en alles ziek zijn. Er zijn zoveel vluchtelingen, voor hen is er geen werk. In Kiev en omgeving zijn al meer dan 1 miljoen vluchtelingen. Bij ons is nu geen internet verbinding en telefoon; de kabels zijn doorgesneden, het metaal wordt gestolen."

### Ze wonen nu in een kelder

Ira gaf verschillende voorbeelden van mensen en omstandigheden, waar gebrek aan financiën levensbedreigend zijn: "Vera heeft een ziek leven, nu blijkt dat zij waarschijnlijk een vorm van Hepatitis heeft. Ze heeft onderzoeken gehad en krijgt preparaten die 800 Grivna per maand kosten. Chesed betaalt 500 Grivna per drie maanden. De rest moet zij van eigen geld betalen. Mensen die na de oorlog geboren zijn krijgen maar 100 Grivna (nu ruim € 3,-) per maand. Er komen hier Joodse mensen, waarvoor we niets kunnen doen," zo verzuchtte Ira. Daarna noemde Ira nog meer schrijnende voorbeelden: "Een Joodse man van 53 jaar kreeg een insult, hij loopt wel, maar kan zich niet uiten. Hij krijgt een pensioen van 940 Grivna (nu € 30) en de medicijnen kosten wel 1000 Grivna. Zijn broer is vorig jaar overleden. Zijn vader, die wel binnen de criteria valt dat Chesed mag

*helpen, geeft alles wat hij heeft aan zijn zoon."*

Ira vertelde ook nog van een echtpaar dat in januari vanuit Donetsk naar Moekatsjevo was gevlucht. "Ze moesten hier betalen voor een kamer, waarvan ze de huur niet konden opbrengen en daar, in Donetsk, hadden ze een kamer.... Ze zijn teruggegaan. Helaas wonen ze nu in een kelder. Hun dochter en haar man wonen in Moekatsjevo. Zij zijn nu bezig alles klaar te maken om Aliya te maken."

### Familie Padalets

We gingen met Ira op bezoek bij de twee gezinnen van Padalets in het dorpje Bistritsa in de Karpaten, minstens 20 minuten rijden. Het laatste stuk weg was oneffen, smal en vol kuilen. Doordat de ondergrond nog goed bevroren was, konden we ook op deze plaats komen, waar we anders met de auto niet hadden kunnen komen vanwege de modder, sneeuw, oneffenheid en kuilen. We gingen eerst even kijken naar de bouwval waar Roman Padalets met zijn vrouw en vier kinderen tot voor kort gewoond hadden, zonder stromend water en electriciteit. De kinderen waren daardoor veel ziek. Nog voor de winter zijn ze echter gelukkig door

"...ik heb mijn zoon Sasja uit Moskou al drie jaar niet gezien..."



Svetla, Anna en haar kinderen samen met ons hele team

oma Tanja en haar dochter Alesja in huis opgenomen. Dit huis staat 100 meter verderop in hetzelfde dorp. Vader Roman was helaas niet thuis, hij was aan het werk. Drie van de vier kinderen waren gelukkig wel thuis, omdat de school gesloten was vanwege een griep epidemie.

### Kleding op maat

Evert en Tineke hadden voor elk gezinslid een grote boodschappentas klaar gemaakt met kleding en andere benodigdheden. Voor alle kinderen waren er op maat 'gesneden' kleding en schoenen. Daarnaast kregen ze nog speelgoed en teken- en schrijfmaterialen. We vrolijkten het gezin op met deze tassen vol verrassingen. Maar vooral gebeurde dit, zoals ook de rest van de week vaak zou gebeuren, met het zingen van liederen bij de gitaar; zoals in dit gezin bijvoorbeeld 'Ose sjalom': "Dat Hij die vrede geeft in de hemel, ook vrede mag geven over hen allen en over heel Israël." Evert en Tineke baden daarna voor het gezin; de ene voor de volwassenen, de ander specifiek voor de kinderen. Gezien de armoedige omstandigheid waarin deze gezinnen verkeren, werd besloten een tweede sponsoring aan hen maandelijks te doen toekomen.

### Nog nooit ontmoet

Na het eten in het kantoor, gingen we op bezoek bij Berta Leontieva. Tijdens het eten spraken we er al over: "Zou haar zoon German, die drinkt en het leven van zijn moeder moeilijk maakt, ook aanwezig zijn?" Ira zei: "Ik heb tegen haar gezegd: "Ze willen German ook ontmoeten." Ira wist ook te vertellen dat hij die morgen al vertrokken was. Op onze vraag of Ira hem wel eens ontmoet heeft antwoordde ze: "We moeten altijd van te voren bellen wanneer we op bezoek gaan, en altijd als ik kom is er geen German. Ik heb hem zelfs nog nooit ontmoet. Hij

neemt het pensioen van zijn moeder weg, hij werkt nergens en leeft op kosten van zijn moeder, die te goedig voor hem is. Ze krijgen het geld ook niet rechtstreeks, de thuiszorgwerkster koopt er producten voor en geeft deze aan hen. German pakt het aan, ook de kado's maar zijn leven veranderen wil hij niet," aldus de mening van Ira. Dus erg veel verwachting hadden we niet German (ooit) te zullen zien. Niet beseffend op dat moment dat Evert en Tineke er speciaal om gebeden hadden German te mogen ontmoeten.

### Het wonder

Bij Berta aangekomen, troffen we haar helaas alleen thuis. Ze herkende Evert en Tineke direct als haar sponsors: "Ik herken jullie van de foto." De huiskamer was koud, er is geen C.V. in huis en op de elektrische radiator wordt begrijpelijk bezuinigd. Het gesprek ging over Berta's gezondheid: "Twee jaar geleden ben ik aan mijn hart geopereerd en 1 ½ maand geleden ben ik voor controle naar de poli geweest. Ik moet wel sterke medicijnen slikken en anti-trombose tabletten. Chesed betaalt per 3 maanden 500 Grivna." Berta vertelde over German dat wanneer de thuiszorgwerkster komt, hij de deur uitgaat: "Hoeveel is er al voor gebeden, maar er verandert niets," zo verzuchtte Berta.

Toen gebeurde het wonder: Opeens ging de flatdeur open en stond German in de gang. Ria stond direct op en verwelkomde hem in het Russisch met: "Fijn dat je gekomen bent, we willen je graag ontmoeten." Glimlachend kwam German binnen, en er ontstond een goed gesprek dat op den duur zelfs veranderde in een diep geestelijk gesprek.

### God, Die u leert

German kreeg van Evert een kaart met Bijbeltekst uitgereikt, die hij gretig aannam. Binnen de kortste keren ging het gesprek over wezenlijke zaken zoals: "Wat is waarheid?" Wim legde uit dat de waarheid in de Bijbel staat en ook een Persoon is en dat alles en iedereen een mening kan hebben, maar dat er maar één waarheid is. German was heel ontvankelijk en bleek ook veel na te denken over het leven. Hij zei: "Er zijn allerlei dingen in je gedachten en je moet proberen te luisteren naar je hart."

Hij begreep wat we uitlegden over het vertrouwen op het bloed van het Lam, maar hij zei wel: "Het geloven is één ding, maar om zo ook te leven dat is moeilijk. Hoe is dat mogelijk?" Christian antwoordde: "Als je niet eet, ga je dood. Zo is het ook met het geestelijke leven. Het Woord van God is het eten en drinken, waardoor je geestelijk groeit en niet dood gaat." Aan het eind van het gesprek liet Evert de tekst op de kaart nog een keer voorlezen uit Jesaja 48:17 "Zo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige van Israël; Ik ben de HEERE, uw God,

"...geloven is één ding, maar hoe kan ik er naar leven?..."

Die u leert wat nuttig is, Die u leidt op de weg die u gaan moet." Het was zo bijzonder van toepassing op de vragen die German had en wat we hem gezegd hadden.

Toen hij het boek van Jacob Damkani 'Waarom ik?' kreeg, rukte hij het haast uit Wims handen. Toen hij even later een complete Bijbel in een Joodse uitvoering ontving, was hij zo dankbaar. We baden met hem en omdat German aangaf angstig te zijn (zo moeder zo zoon) baden we ook om rust en vrede in zijn hoofd en leven. Verwonderd en zo dankbaar over de gebedsverhooring verlieten we dit huis. Zou er vanaf nu iets veranderen?

### Kunstschilder Sasja

Bij Faina Drutman bleven we niet zo lang. Zij had twee weken ervoor al bezoek van een Roechama team gehad. Haar sponsorgezin had een pakket meegegeven en wij voegden daar nog de eerder genoemde tas met cadeautjes aan toe. Daarna bezochten we Maya en haar zoon Sasha en gaven hen een pakket van hun sponsor. Maya en Sasha wonen in een kleine flat. Sasja's vader is uit de ouderlijke macht ontzet toen Sasja 3 jaar was. Nu is hij 19 jaar.

Sasha is lichamelijk wat zwak, maar is een getalenteerde kunstschilder. Mede dankzij de hulp via St. Roechama zit hij nu in het 2e jaar van de kunstacademie. Vol trots liet Sasja ons verschillende schilderijen zien, van Stillevens en Portretten tot Landschappen en Stadsleven. Hij zei ook al af en toe een opdracht te krijgen. Ook nu gaven we hem weer groot tekenpapier. Met het boek van Jakob Damkani was Sasja ook heel blij.

### Het raakte mijn ziel

's Avonds bezochten we ook German en Dozalia nog samen met Nadya van Stichting Zhyttia. Ook dochter Alla was aanwezig. German, die in het leger gediend heeft tot aan zijn pensioen op zijn 45ste, kreeg vijf jaar geleden een herseninfarct en is halfzijdig verlamd. De dag voor onze komst was German 80 jaar geworden. Daarom gingen we op bezoek en ook omdat we een smalle postool op wielen hadden



De ontmoeting met German ervaren we als een wonder





Sasja met één van zijn werken

kunnen vinden, die door de smalle deur naar de badkamer gereden zou kunnen worden. Het werd een heel gezellig en vreugdevol samenzijn. German grapte: "Ik nodig jullie nu alvast uit voor mijn 90ste verjaardag." German was er trots op dat er een artikel over hem in een regionale krant had gestaan; "Gisteren zijn er collega's gekomen met wie ik samen gediend heb." German bleek op diverse plaatsen gelegerd te zijn geweest, in Kiev, Moskou en Kazachstan o.a. "Elke keer wanneer ik een hogere rang kreeg werd ik overgeplaatst," gaf German niet zonder trots aan. We zongen een paar vreugdevolle liederen ter ere van zijn verjaardag onder gitaar begeleiding van Christian, o.a. Hava nagila hava (laten we ons verheugen) Toen Christian het psalm 121 van de Sons of Korah zong, nadat het eerst uit de Bijbel was voorgelezen, raakte hen dat: "De tekst konden we niet verstaan, maar het raakte mijn ziel heel erg."

Nadat we ook nog gebeden hadden, namen we afscheid. Wat waren we dankbaar dat we hier vreugde vanuit God mochten brengen.

### Ze komt niet, ze rent

Dinsdag trokken we een dag met Zhyttia op. Alle nieuwe ontwikkelingen werden met ons gedeeld; "We hebben in onze bediening geen auto, maar we maken wel gebruik van een vaste taxi. De chauffeur vraagt nu al minder geld omdat de chauffeur vindt dat we zulk goed werk doen." Nadya deelde ook het goede nieuws dat Valentina, die haar man en zoon in korte tijd na elkaar moest missen, ook de samenkomsten bezoekt: "Nee ze komt niet, ze rent, ze slaat geen

samenkomst over en stelt allemaal vragen over de Bijbel." De mensen blijken ook heel dankbaar voor de kalenders: "Dat de namen van de mensen op de achterkant stond was voor hen heel belangrijk, alsof God de kalender aan hen persoonlijk stuurde." Ook de tulpen vanuit Flakkee zijn goed in de smaak gevallen: "Jacob Fleiser ging huilen toen hij een zakje tulpenbollen kreeg. Bloemen zijn voor de mensen hier zo belangrijk." Nadya praatte ons helemaal bij, ook m.b.t. persoonlijke noden en behoeften. Lena Singer heeft een inhalator nodig en Anna Svosh heeft een paar onbetaalde rekeningen voor gas en licht, die Chesed ook niet kan betalen; "Zij kan via een programma naar Israël en ze is nu bezig om haar paspoort in orde te brengen."

### Ze wachtte op jullie

Daarna bezochten we Zina Kugel, Deze 93-jarige vrouw, die heel erg geleden heeft in de kampen, is de laatste jaren liefdevol opgenomen in het gezin van haar dochter en kleindochter. Zina bleek de dag ervoor een beroerte gehad te hebben. Ze sliep nu en ze wilden haar niet wakker maken, omdat ze de hele nacht in de weer was geweest. "Ze wachtte op jullie, op de Hollanders, want ze wist dat jullie zouden komen." We besloten haar te laten slapen en aan het eind van de dag terug te komen. Wie weet zou ze dan wakker zijn.

### Nog nooit in het buitenland

We reden drie kwartier richting de grens tot vlak ervoor en sloegen toen linksaf om daarna onze weg nog twintig minuten over hobbelwegen te vervolgen. Anna Maksiem (Svosh) met haar twee kinderen en haar moeder Sveta wonen in een klein dorpje. We werden daar zo warm ontvangen; een gedeelte van de oogst stond al op de keukentafel in de vorm van flessen tomatensap, glazen potten met aardbeiensap of kool. Anna maakte duidelijk: "De Heer heeft het zaad uit Nederland zo rijk gezegend, dit is voor jullie en de sponsors." We konden niet weigeren. Anna kent nog maar anderhalf jaar haar Joodse afkomst en bezoekt sinds die tijd ook trouw de samenkomsten van Zhyttia. Anna gaat dit jaar zelf eerst voor tien dagen naar Israël; "Ik ben nog nooit in het buitenland geweest." Ook vertelde ze: "Per 1 januari is er een nieuwe wet dat kinderen een eigen paspoort moeten hebben." Later in de week op de

samenkomst sprak Anna haar zorg uit of haar kinderen überhaupt wel met haar naar Israël kunnen: "Hun vader moet daar toestemming voor geven." Daarbij werd ze erg emotioneel. We hadden voor dit gezin een doos van hun sponsors. Die overhandigden we, alsook de 'kadotas' en ook een complete Joodse Bijbel, die Alina direct wilde bekijken. Daarna zongen we onder begeleiding van de gitaar een aantal liederen, o.a. 'Hava nagila', 'Dit is de dag', ook in het Russisch en Christian zong ook psalm 121 in zijn geheel in het Engels. We lazen hem eerst in het Russisch voor. Natuurlijk betaalden we ook de achterstallige rekeningen van gas en licht voor een paar maanden.



Anna zou graag naar Israël willen

### Eén keer per jaar

Hierna werden Ina en Anatoli met een bezoek 'vereerd'. Dit echtpaar, dat leeft in een achterkamertje, zonder warm water, is altijd zo dankbaar. Het is er vrij koud, de vloer blijkt niet geïsoleerd te zijn: "We hebben niet genoeg aan gas, we stoken ook de houtkachel." Hun dochter woont in het grote voorhuis, samen haar man: "Ze gaan beiden met pensioen, want zij is 55 en hij wordt 60 jaar. Onze kleindochter heeft een zoontje gekregen, de relatie met onze dochter is nu iets beter." Hun zoon woont helemaal in Siberië in de buurt van Irkoetsk: "Je hebt 7 x 24 uur nodig om er met de trein te komen. We zijn er voor het laatst in 1990 geweest, maar hij is in november hier geweest en hij belt twee keer per week." Vol trots vertellen ze hoe hun kleindochter, die arts is, getrouwd is met een kinderarts en dat ze in het oosten van Oekraïne in Tjernikov wonen en werken: "Een keer per jaar komt ze hierheen." We verbaasden ons over het lage loon van zelfs een arts: "Ze verdient 1500 Grivna, met de huidige koers is dat



Op de verjaardag van German

"...ze slaat geen samenkomst over en stelt allemaal vragen over de Bijbel..."

*nog geen €50-,"*

Omdat Anatoli een paar dagen geleden 80 was geworden, zongen we een paar vreugdevolle liederen en natuurlijk ook Psalm 121 als zegen en belofte over hen. Toen Anatoli vertelde dat hij in het leger in Vladivostok had gediend en een heel moeilijke tijd had gehad, zagen we de tranen bij zijn vrouw Ina komen. We gaven een boodschap uit het Woord door en Anatoli zei opeens bij het afscheid nemen; *"Misschien kom ik ook vrijdag naar de samenkomst."* Uiteindelijk lukte het Anatoli niet om met zijn vrouw mee te komen vanwege zijn gezondheid, maar de wil was er wel.

### Rustig

Belofte maakt schuld, dus gingen we nog een keer bij Zina Kugel op bezoek, hopen haar even te kunnen ontmoeten. Zina's dochter, Natasja, was aan het werk. Haar man en dochter Vika en kleindochter Alexandra waren wel thuis.

Toen we nu binnen kwamen, bleek ze wakker te zijn. Ze was zo blij, ze had de hele dag naar ons uitgekeken, maar we zagen direct dat zij, wellicht mede door de emoties een soort epileptische aanval kreeg. Haar kleindochter streelde haar vingers en hand en haar schoonzoon moest er een paar keer aan te pas komen. Wij zaten rond het bed en Christian begon rustig gitaar te spelen. Wij zongen op den duur zachtjes een paar liederen met de gitaar mee. Daar werd zij rustig van en we konden zelfs nog wat met haar spreken. Heel in het kort bemoedigden wij haar in het Russisch met de woorden: *"Het bloed van Jesjoea reinigt van alle zonden."* Deze tekst is voor haar van wezenlijk belang, omdat zij in het kamp in haar doodsnood een Duitser dood heeft gebeten. Het heeft haar altijd achtervolgd dat ze iemand gedood heeft en het is haar verweten dat zij 'onrein bloed' zou hebben.

We namen afscheid in het besef dat het weleens de laatste keer zou kunnen zijn dat we haar hebben gezien.

### Wat waren ze blij

De volgende dag maakten we de verre reis naar Vinogradova. Maar eerst gingen we langs de synagoge om van de rabbijn een aantal tassen met voedselproducten te ontvangen voor Galina in Vinogradova. De strakblauwe lucht en stralende zon maakte de reis tot haast een vakantie-reisje. Bij Galina kregen we zoals gebruikelijk, een



*Ina las voor uit de Bijbel*

uitvoerige warme maaltijd.

Galina vertelde hoe ze haar geld zo goed mogelijk probeert te besteden: *"Bij de familie Kopolovitch vloog de geiser in brand. Ik heb een 2e hands kunnen kopen. Voor de zoon Yura heb ik een motorzaag gekocht, zodat hij voor het gezin hout kan zagen in het bos; beetje bij beetje heb ik dat van het geld kunnen betalen."* En zo kwamen er nog veel meer verhalen waaruit wij opnieuw konden concluderen hoeveel waardevol werk Galina onder Joodse en ook andere mensen doet. Uit alles blijkt dat Galina een hart van goud heeft: *"Van de spullen en kleding die jullie achterlaten, maak ik pakketten en ik zet de namen erop en breng ze dan bij de mensen. In augustus was er een baby geboren en bij jullie kleding zaten ook kleine maatjes, wat waren ze er blij mee."* Omdat Galina haar werk best zwaar vindt, beloofden we haar ook op onze gebedslijst te plaatsen; *"Dat zou heel fijn zijn,"* reageerde ze direct.



*We bezochten de synagoge*

## WESTEN OOK IN OORLOG BETROKKEN

Galina, onze contactpersoon in Moekatsjevo vertelde ons deze reis over de 128ste brigade van het leger. Dit verhaal maakte ons duidelijk hoe dichtbij de oorlog gevoeld wordt. In 128ste brigade zijn vele jonge mannen uit Moekatsjevo en omstreken gelegerd: Deze brigade moet Debaltsjevo verdedigen, de separatisten willen deze plaats graag veroveren, omdat de spoorweg van Lugansk naar Donetsk er doorheen loopt. Het is dus erg gevaarlijk voor deze brigade.

Galina vertelde ook het tragische verhaal van een voor haar heel bekende Joodse man van 50 jaar: *"Hij werkte in Uzgorod, waar hij van maandag tot vrijdag bleef. Op zaterdag was hij altijd in de synagoge, op zondag gaf hij onderwijs over elk onderwerp. Hij gaf zich vrijwillig op voor het leger, want hij wilde zijn twee zonen redden, want die hebben een gezinnetje. Hij was bang dat ze anders hen zouden ophalen. Hij is gesneuveld. Hij gaf zijn leven eigenlijk voor zijn twee zonen."* Galina ging verder: *"Voor zijn begrafenis heb ik 1000 Grivna uit jullie enveloppe genomen (door sponsors gevuld). Ik spaar nu voor een gedenksteen voor hem."*



## Hoog-laag bed

Met Galina bezochten we daarna de familie Blauw. Opa Blauw heeft een herseninfarct gehad en is halfzijdig verlamd. Daardoor ligt hij al jaren op bed. Op initiatief van de sponsor hadden we een hoog-laag bed gekocht en meegebracht. In een kamer naast de zijne werd hij vakkundig in elkaar gezet. De schoonzoon beloofde het bed te zullen wisselen, zodat opa Blauw voortaan makkelijker geholpen kan worden en ook rechter op kan zitten in zijn bed. We zijn benieuwd hoe hij er D.V. de volgende keer bijligt. De communicatie verliep stroef, ook omdat alle gezinsleden Hongaars spreken. Maar de gelukkig kon opa Blauw wel wat Russisch verstaan en konden we met hem bidden.

Daarna bezochten we het gezin van Ivan Bindas, Hij zelf was niet thuis, maar wel zijn vrouw Olga en dochter Nadya. Nadya was weer moeder geworden van een zoontje, weer een jongetje zonder vader. Haar andere zoontje Misha, 9 jaar, bleek door de week op een soort schoolinternaat te zitten. Voor hem hadden we een stoere fiets bij ons, die hij zo graag wilde hebben. Galina riep uit: "Wat zal hij daar blij mee zijn, precies goed voor hem."

## Een nieuw hek

Een schoonzus van Ivan Bindas, Anna Bindas met haar dochter, Valentina van 36 en haar oude bedlegerige moeder werden ook nog door ons bezocht. Ze woonden afgelegen op een heuvel. Gelukkig konden we er goed komen, omdat er geen sneeuw lag en de ondergrond goed bevroren



Een schrijnende situatie troffen we aan bij Ivan en Olga Bindas

"...het bloed van Jesjoea reinigt van alle zonden..."

7



Op bezoek bij de familie Bindas

was. De ingang van het erf was met een provisorisch hek afgesloten, bestaande uit resten planken, stukjes hek enz. Het functioneerde als afscheiding, zodat de kippen niet weg konden lopen. "Een nieuw hek zou hier heel functioneel kunnen zijn," was onze eerste gedachte. We legden Anja en Valentina het sponsorplan uit van Roechama en boden haar een sponsoring aan. Zoals overal gaven we hen een tas met inhoud en ook een boek; in dit geval De Schuilplaats van Corrie ten Boom.

Tenslotte bezochten we Arsen en zijn zoontje Jevgeni nog. Arsen zijn vrouw stierf een paar jaar geleden plotseling. Hij heeft de zorg over zijn zoontje. Galina is blij dat het wat beter met hem gaat.

Galina nodigde ons nog uit voor de avondmaaltijd bij haar thuis. We losten veel kleding en spullen en hadden nog een fijne tijd samen, zongen nog een paar liederen en namen afscheid. We reden daarna door naar Choest in plaats van terug, omdat we de volgende dag nog verder naar het oosten zouden reizen. Valodja (Vova) de werker voor Chesed in die plaats en ook hoofd van de synagoge nodigde ons uit bij hem en zijn moeder Vera te komen eten.

Het werd een warm bezoek. Beiden zijn oude bekenden. Vader Moshe, die twee jaar geleden overleed, werd jarenlang door Roechama gesteund. Vera verraste ons met haar oliebolletjes en ook de eigengemaakte huiswijn lieten de meesten zich goed

smaken. Vova vertelde uitvoerig over de situatie in Israël. Hij was goed op de hoogte omdat twee dochters van hem er wonen: "De Russen blijven nu massaal weg uit Israël, vanwege de val van de Roebel is alles heel duur geworden in het buitenland," wist Vova te vertellen.

## Familiebezoek

Vova bracht ons bij een eenvoudig maar goed hotel. Daar overnachtten we om de volgende morgen verder te reizen naar Solotvina. Daar kwamen we om half elf al aan bij de familie Moskovich; twee gesponsorde gezinnen in één huis; oma Lena met haar man Vasja en twee dochters Julia (20) en Janna (22) met beiden twee kinderen, en beiden zonder man. De vier jonge kinderen, Valentin, Elisabeth, en Corina en Maksiem kwamen ons al stralend tegemoet. Ze wisten waarschijnlijk nog van het vorig bezoek: er worden cadeautjes gegeven. Er was een hartelijke sfeer, alsof we familiebezoek aflegden. Vader Vasja was thuis vanwege de griep. Lena en de beide vrouwen bedankten de sponsors Christian en Liza voor de pakketten en de foto's die door hen waren meegegeven tijdens vorige reizen. Ook nu kwamen er tassen tevoorschijn en brachten we voor de kinderen heel veel mooi speelgoed naar binnen; o.a. een prachtig poppenhuis,



De kinderen zorgden voor veel blijdschap



De kinderen waren heel blij met hun nieuwe poppenhuis



1 JAN '14	1 EURO
	11,3 GRIVNA

1 JAN '15	1 EURO
	19,0 GRIVNA

16 FEB '15	1 EURO
	29,7 GRIVNA

21 FEB '15	1 EURO
	31,5 GRIVNA



trekkers met karren, popjes enz. We maakten de kinderen hier heel blij mee. Daarna werd er gedeeld van de zorgen die er zijn: *"Valentin heeft in het ziekenhuis gelegen, er is bij hem als diagnose een beginnende astma vastgesteld. Hij heeft een goede inhalator nodig."*

We hoorden dat ze van het sponsorgeld hout gekocht hadden, zelfs de prijs werd ons verteld 10 m3 voor 4500 Grivna (toen €200,-). Lena vertelde dat de wasmachine kapot was; *"Ik was alles met de hand."* En dat voor een gezin van acht personen! Dit bracht ons tot het besluit zo spoedig mogelijk voor een nieuwe te zorgen. Gevraagd naar zijn baan, vertelde Vasja dat hij geen officiële vaste baan heeft, alleen hier en daar tijdelijk werk: *"Vijf jaar geleden brak ik mijn been en werd ik in Uzgorod geopereerd. Er zit nog steeds een ijzeren plaat in mijn bovenbeen."*

Vasja bleek een trouwe bezoeker van samenkomsten ter ere van de Bijbelse feesten, zoals ze in Choest worden gehouden; *"En hier ga ik ook vaak naar de begraafplaats."*

### Invalide van de oorlog

Toen we Vasja naar zijn ouders vroegen, vertelde hij dat zijn vader uit een gezin van zeven kinderen kwam. Slechts drie van hen overleefden de kampen. Vasja noemde wel vier kampen waar hij gevangen was, o.a. Auschwitz en Buchenwald. Hij vertelde dat zijn vader na de oorlog ook ter-

nauwernood aan de dood ontsnapte toen hij in het bos opnieuw fascisten tegenkwam. De Russen hebben hem uiteindelijk meegenomen om te dienen in hun leger: *"Het heeft heel lang geduurd voordat zij mijn vader de status 'invalide van de oorlog' toekenden, terwijl hij door wat hij geleden heeft, bijna helemaal blind was. Het heeft geduurd tot 1987. Een paar maanden later is hij overleden."*

### Bij uw naam geroepen

Het was heel bijzonder om in dit gezin te zingen bij de gitaar; een paar Hebreeuwse liederen maar ook Psalm 121 in het Engels, de taal die Janna al negen jaar aan het leren is. Iedereen genoot, maar vooral ook de kinderen. Elizabeth was niet meer weg te slaan bij Liza en zat steeds op haar schoot. We mochten daarna ook delen vanuit het Woord van God Jesaja 43:1-3a, vers 5 en 25 werd gelezen en uitgelegd; *"Ik heb u bij uw naam geroepen, u bent van Mij."* en ook de tekst over het verzamelen uit alle windstreken (vs 5) en de beloften van vergeving van alle zonden (vs 25).

Voor iedereen was er wel een boek; De Bijbel, De Schuilplaats, een kinderbijbel voor de kinderen en nog drie boeken werden uitgedeeld. Het was een heel bijzonder bezoek en toen we na het afscheid lopend naar het gezin van de zus van Vasja gingen en hij ons begeleidde, kwamen we opeens op het idee, de prachtige leren gevoerde jas, die de hele week al voor iemand klaar hing in het busje aan Vasja te geven: het stond hem zo mooi.

### Hiervan kan ik niet leven

Het bezoek bij de jonge weduwwrouw Sylvia Moskovitch (56) had als doel haar en haar dochter Diana en kleindochter Amina te gaan sponsoren. Het huis waarin zij wonen zag er goed, schoon en mooi ingericht uit. Toch zei dat meer over het verleden dan over de huidige toestand van het gezin: *"Het pensioen dat ik krijg was \$ 120 dollar; dat is nu nog maar \$ 45 vanwege devaluatie van de Grivna; hiervan kan ik niet leven."* Sylvia en haar man hebben beiden in de mijnen gewerkt: *"Mijn man kreeg een hartinfarct in de mijnen en overleed direct. Hij was 42 jaar. Ik heb zelf 26 jaar onder de grond en 10 jaar boven de grond bij de mijnen gewerkt."* Sylvia vertelde nog over haar kinderen. Haar ene dochter met haar man wonen in Kiev, maar hun dochter Svetlana



Vasja met zijn nieuw gekregen Bijbel



“...mijn man kreeg een hartinfarct in de mijn en overleed direct...”

woont nu ook al een jaar bij haar oma, vanwege de oorlog. Haar andere dochter Diana leeft gescheiden van haar man. Zij wil nu in het buitenland gaan werken. We vertelden Sylvia van Roechama en beloofden haar te zullen gaan sponsoren. Na achterlating van de tas en De Schuilplaats namen we afscheid en vertrokken.

### Vluchtelingengezin

We aanvaardden de vier uur durende terugtocht naar Uzgorod. Halverwege, voorbij Irsjava, zouden we een Joods vluchtelingengezin gaan bezoeken op verzoek van Chesed. Zij hadden zelf nog geen bezoek kunnen doen. Ria belde een goede kennis van het gezin en zij 'wees' ons via de mobiel waar we zijn moesten. Het gezin Goma bestaat uit vader Igor en moeder Loebe en tien kinderen in de leeftijd van 4 maanden tot 10 jaar. Ook twee zussen van Loebe, Alla en Anja zijn meegekomen uit het oosten. De kennismaking verliep heel spontaan. Een vriend en broeder in het geloof, Misja, die ook aanwezig was, heeft de familie uit Makievka, vlakbij Donetsk in september hierheen laten komen: *"Suzanne is op 27 september hier geboren."* Het huis dat ze nu bewonen was van een opa en oma die overleden zijn. Een jaar lang mogen ze er in wonen van de eigenaar, die zelf zeven kinderen heeft. In de herfst hoopt één van hen te trouwen, die dan het huis gaat bewonen.

### Jongeren vertrekken

Igor's vader, die in het leger zat, overleed toen Igor 11 jaar was. Zijn grootvader is echter nog in leven. Het probleem dat voor hen nu speelt is dat ze geen documenten hebben die hun Joods zijn bewijzen. Hierdoor kan Chesed hen nog niet helpen. Een vriend die wil helpen is teruggegaan naar het oosten, terug naar de oorlog. Ze willen opa, die wel over documenten beschikt, ook hierheen laten komen, maar de separatisten laten niemand meer door.

Igor geloofde op zijn 18e al in Yeshoea. In het leger was het echter niet mogelijk toen om gelovig te zijn. Hij moest toen kiezen óf in het leger óf geloven. Zijn moeder komt uit Turkmenistan. Daar is Igor later ook geweest om het Evangelie te verkondigen. In 1998 ontmoette hij zijn vrouw voor het eerst. In 2001 zijn ze getrouwd. Loebe's vader is pastor, die is in het oosten gebleven:

*"Ouderen blijven, jongeren vertrekken,"* is hun conclusie. Veel Messiaanse Joden willen in het westen van Oekraïne wonen: *"Hier zijn altijd veel nationaliteiten geweest en daarom waren de mensen tolerant t.o.v. de Joden."* voerde Igor als reden aan.

### De droom van de kinderen

Voor het gezin was er shampoo, kaas, handdoeken en andere benodigheden. Voor de kinderen hadden we o.a. chocolade en nog wat speelgoed. Maar het mooiste was wel dat we voor een meisjesfiets de hele week nog geen bestemming hadden gevonden. Opeens wisten we het: *"Die fiets moet hier achterblijven."* Wim zette hem in de tuin en toen het aan de kinderen verteld werd, vlogen ze allemaal naar de deur: *"O, dat is echt de droom van*



De kinderen van Igor en Loebe

de kinderen, dat ze een fiets hebben." reageerde vader Igor. We haalden de fiets naar binnen en één voor één mochten ze er in de gang even opzitten en een stukje rijden. Het gaf veel vreugde en deze werd nog groter toen het gezin voor ons ging zingen. Aangevuurd en voorgedaan door vader Igor zong het hele gezin Hava nagila uit volle borst en wij vielen later ook in. We zongen nog een paar liederen, gaven een paar boeken en ook twee Joodse Bijbels en baden met het gezin.

“...Igor: ‘Op mijn 18de werd ik een gelovige in Yeshua. Ik moest toen kiezen tussen het leger in, of geloven.’”

We vertrouwden hen toe aan de genade van onze Heere Jesjoea. We zullen dit gezin maar wat graag gaan sponsoren. We zien uit naar een volgende ontmoeting. Tot die tijd doen we het met de herinnering en de foto's die we nog van hen maakten.

### Niet in het ziekenhuis

We vervolgden de weg en kwamen vroeg in de avond in Uzgorod aan. We reden rechtstreeks naar Valeri en Maria; voor hen hadden we twee matrassen meegebracht. Zij ontvingen ons met een uitgebreide maaltijd. Onder het eten toonde het echtpaar hun dankbaarheid. Maria is zes keer geopereerd, Valeri heeft een insult gehad. Maar de reden van hun dankbaarheid was: *"Dit jaar 2015 zijn we nog niet in het ziekenhuis geweest."*



Vluchtelingengezin Igor en Loebe met hun 10 kinderen.



Nieuwe matrassen voor Valeri en Maria



Zoals op veel plekken, een rijk gevulde tafel bij Valeri en Maria

Maria had haar kijk op de oorlog in het oosten. Zij kijkt zowel Oekraïense als Russische kanalen: *"Amerika zet Europa op tegen Rusland, maar verliest er zelf niets door."*

Ook hier bleek grote bezorgdheid over het verloop van de gebeurtenissen. We lazen uit psalm 107 over het roepen tot God in benauwdheid en hoe de Heere daaruit redt. Dat de naam Jesjoea ook tot redding is gegeven. Het echtpaar gaf aan graag te lezen, dus ook hier lieten we een prachtige Joodse Bijbel achter met de raad er dagelijks in te lezen. We lieten een heel dankbaar echtpaar achter en wij voelden zoveel liefde dat het ons ook kracht gaf.

Voldaan zochten we ons vertrouwde hotel Nehemia op. Daar hadden we die avond een ontmoeting met Natalja, die ook in Nederland, in o.a. Nieuw-Lekkerland en Dordrecht geweest is, om over Aliya te spreken. Zij zou ook de familie Revta bezoeken in verband met de documenten, die nodig zijn om Aliya te kunnen maken. Zij sprak uitvoerig en emotioneel over de tientallen Joodse vluchtelingen die in 'haar' Shelter in de buurt van Kiev onderdak vinden en ook over heel de huidige situatie en haar missie. We verwachten dat we elkaar in de toekomst hard nodig zullen hebben

### Precies wat nodig is

De laatste dag voor bezoeken brak aan. Eerst bezochten we Stefan Rot en zijn vrouw Doesja. Deze man zonder benen had de hele week op ons gewacht. Hoewel Stefan aangaf dat hij hoofdpijn had, wilde hij niet dat we weggingen: *"Als het weer verandert, heb ik ook gelijk pijn."*

Ook hier was grote bezorgdheid over de oorlog: *"Alle steden zijn vernietigd. Op ons grondgebied zijn 20.000 Russen en zij schieten onze mensen dood. Wat ik gisteren op de tv gezien heb. Ik heb gehuild."* Bezorgdheid ook over de prijzen: *"Benzine is helemaal niet meer te betalen."*

De zus van Stefan in Israël geeft het

"...op ons grondgebied zijn 20.000 Russen en ze schieten onze mensen dood..."

"...dit gebed is precies wat we nodig hebben..."



Stephan en Doesja waren blij ons weer te zien

echtpaar ook veel steun: *"Zij belt elke twee dagen."* Wat hen ook helpt is dat elke dag hun zoon Ladislav langs komt: *"God zij dank, heeft hij werk, maar ze betalen heel weinig en ik moet goed voedsel hebben."* Gelukkig kan Ladislav niet opgeroepen worden voor het leger, omdat hij voor zijn zieke vader zorgt.

Christian speelde zachtjes op de gitaar en we zongen ook zachtjes mee. Daarna lazen we uit Johannes 14: Troostwoorden van Jesjoea, o.a.: *"Mijn vrede geef Ik u"* en ook *"Wees niet bevreesd"* Er is vrede in het hart mogelijk te midden van oorlog. Hier baden we dan ook speciaal voor. Doesja reageerde met: *"Dit is precies wat we nodig hebben."*

Na dit bezoek haastten we ons naar het kantoor van Chesed. Daar wachtte de directeur Michail Galin voor een gesprek. Hij was net teruggekeerd van een bezoek aan Israël. Ook Natalja uit Kiev, die we de avond ervoor in ons hotel hadden ontmoet, was daar aanwezig. We spraken over de opvang van Joodse mensen en het idee van Michail tot het ombouwen van een ruimte tot een Hostel.

### Als eerste gebed

Daarna vertrokken we naar Vladimir Palei, die op 5 januari 80 jaar geworden was. Maandenlang was hij



Nieuwe schoenen voor Sasja





Vladimir toont trots zijn zelfgemaakte viool

ziek en hij heeft in het ziekenhuis gelegen. Voor hem hadden we van de sponsor een pakket gekregen en een envelop. Sasja, de zoon van zijn vrouw Tanja, was er slecht aan toe geweest: Hij had een gezwel in zijn hoofd en kon niet meer praten en zelfs niet meer lopen. Hij heeft in tien maanden tijd zes chemo's gehad. In januari zijn er foto's gemaakt, het gezwel was bijna weg; "De professor was zo ontzettend blij, dat hij huilde." En Tanja voegde er aan toe: "Sasja gelooft dat God helpt, als eerste is het gebed belangrijk, dan geloof en ook dat hij sterk is."

Christian was geïnteresseerd naar de violen die Vladimir zelf gebouwd heeft en vroeg er naar: "Ik speel niet meer," was zijn commentaar, maar hij haalde er toch één tevoorschijn, stemde hem en begon te spelen. Zijn vrouw fluisterde: "Dat heeft hij al maanden niet meer gedaan." Uiteindelijk speelden Vladimir en Christian samen ieder op een viool, tweestemmig, prachtig. We waren heel dankbaar samen met hen, dat het zo goed mag gaan met Sasja en ook met Vladimir. We dankten de Heere ook samen met hen. De Joodse Bijbel die we wilden geven bleken ze al te hebben. Gelukkig hadden we ook het boek van Jacob Damkani nog. Beiden houden van lezen: Tanja zei: "Ik houd heel erg van lezen en



## "...soms hoor ik 's nachts Hebreeuws zingen.."

Vladimir schrijft elke nacht verzen en gedichten. Soms hoor ik 's nachts Hebreeuws zingen."

### Geen ouders

We deden nog twee bezoeken in dezelfde flat en zelfs hetzelfde portiek. Eerst bij een nieuw gezin; Natalia Jugas en haar dochter van 12 jaar, Karolina. Ook Natalia's ouders, Eva en Vasil, wonen in de vier kamerflat. Eva is Joods en zij werd geboren in 1941 in bezet gebied, maar werd op tijd geëvacueerd en ondergebracht in een weeshuis. Eva is nooit iets van haar ouders te weten gekomen. Zij heeft de laatste jaren problemen met haar gezondheid. Ze lag ook op bed tijdens ons bezoek.

Haar man gedroeg zich nogal schuchter en vreemd; hij drinkt en spreekt niet veel met mensen. Karolina is een leuk meisje. Toen ze geboren werd op 35 weken woog ze 1500 gram. Omdat ze ziek werd en aan één oog blind, verliet haar vader het gezin toen Karolina nog maar

twee jaar was. Ze wil graag zangeres worden en op voorstel van ons zong ze een paar liederen. Daarna was het Christian zijn beurt. Hij zong 'Our God is greater' en 'Come to the well'. Karolina kent aardig Engels dus kon ze het goed volgen. Zij wil ook graag naar Israël.

### Veel meer ontvangen

Het laatste bezoek was bij Sasja. Voor hem hadden wij de door hem gevraagde sporttas bij ons, gevuld met kleding. Sasja leeft samen met zijn moeder, Ina, bij oma, Peppine. Zijn vader stierf zeven jaar geleden aan een hartstilstand. Sasja bleek al drie jaar gitaar te spelen. Dus nodigden we hem uit wat te spelen. Hij speelde een best moeilijk klassiek stuk. We lieten hem de nieuwe sportschoenen passen, waar hij apetrots op was.

Een broer van Sasja woont al in Israël. Wellicht dat hun weg daar ook nog eens heen lijdt.

De bezoeken zaten erop. We keerden naar het hotel terug en bereidden ons voor op de samenkomst bij Zhyttia. Ondanks dat er verschillende Joodse mensen ziek waren, was de kamer aardig gevuld en de sfeer was heel goed. We zongen, luisterden naar het Woord en baden met elkaar. De sab-



Natalia, Karolina en Vasil

### HET SPONSORPLAN VAN STICHTING ROECHAMA

Wilt u ook meehelpen met het bemoedigen en troosten van Joodse mensen in Oekraïne? Voor 12,50 of 25 euro in de maand helpt u een gezin in nood. Dankzij de medewerkers van de Oekraïense stichtingen Zhyttia en Chesed wordt uw geld op de juiste manier besteed!

Vraag informatie aan door een email te sturen naar:

[info@roechama.nl](mailto:info@roechama.nl)



Evert spreekt onze dank uit

“...we waren gekomen om te geven, maar we hebben veel meer ontvangen...”



Sabbatsamenkomst bij Zhyttia

batkaarsen werden aangestoken en het brood en de druivensap en later ook allerlei andere gerechten gingen rond. Toen Evert en Tineke gevraagd werden zich voor te stellen, zei Evert treffend: *“We waren gekomen om overal deze week wat te brengen, maar we hebben veel meer ontvangen.”*

Toen de gasten weg waren, aten we met elkaar van een liefdevol en zorgzaam bereide maaltijd. We hadden een heerlijke tijd met elkaar. We beseften dat onze wederzijdse relatie heel kostbaar is.

Het afscheid is dan ook altijd een emotioneel moment. Het hele team ging mee naar buiten om ons uit te zwaaien.

#### Zwijg niet, zit niet stil

We hadden nog een rustige tweede deel van de avond en op zaterdagmorgen kwamen we na het ontbijt bij elkaar om samen na te denken over het thema ‘Roehama’ vanuit de profeet Hosea en Romeinen 9-11. ‘s Middags gingen we nog even bij Mirotsja, Vadiem en Gobica langs. Dat was echt ons laatste bezoek voordat we huiswaarts gingen.

We mogen terugkijken op een door

de Heer geleide week. Hij bracht ons bij de juiste mensen, die hulp nodig hebben. Hij gaf de kracht en de liefde en ook de eenheid in het team. En ook gaf Hij, niet te vergeten, de vele meelevers, meegevers en meebidders die in Nederland waren achtergebleven.

Naar hen verlangden we ook weer terug, om te kunnen vertellen hoe de reis verlopen was en te delen van Gods leiding en liefde die we tijdens de reis zo ervaren hadden. Aan Hem, de God van Israël, alle eer. We zien uit naar wat Hij nog meer gaat doen, juist in verband met de oorlog in Oekraïne, de situatie in en rond Israël en het toenemend antisemitisme in Europa. Met het oog op het Poerimfeest van deze week moeten we elkaar oproepen; *“Zwijg niet en zit niet stil, maar doe wat je doen kunt om onze Joodse broeders en zusters te steunen en waar het kan voor hen in de bres te staan. Om de eer van Gods Naam.”*

Het Oekraïne team  
Evert en Tineke  
Christian en Liza  
Wim en Ria

***“Maar toen zij in hun benauwdheid tot de HEERE riepen, redde Hij hen uit hun angsten. Hij leidde hen op een rechte weg, zodat zij naar een stad konden gaan om te wonen.” (Psalm 107:6,7)***



Stichting Roehama

Claes de Jongestraat 31  
2957 AD Nw-Lekkerland

www.roechama.nl  
info@roechama.nl  
0184-683478

Algemeen Nut  
Bevrijdende Instelling  
**ANBI**

IBAN : NL54 RABO 0362 4394 86  
BIC : RABONL2U  
KvK nr: 24358678